

جمله آسیب‌های به‌وجودآمده این بود که بعد از چهار دهه حکومت، در نظام جمهوری اسلامی به این جمع‌بندی رسیده‌اند که افرادی می‌آیند از مقابل وزارت کشور عبور کنند، می‌گویند ما هم بروم ثبت‌نام کنیم؛ یعنی ایراد از اینجا شروع می‌شد. شما می‌دیدید که جاهایی وهن این جایگاه می‌شد؛ یعنی برای ریاست جمهوری که بعد از مقام رهبری دومین شخصیت در نظام سیاسی کشور است. افرادی می‌آمدند برای اینکه خود را عرضه کنند، یا بگویند ما این توانایی را داریم که برای ریاست جمهوری ثبت‌نام کنیم. خوب این یکی از آسیب‌های مهمی بود که باید نسبت به این موضوع تعیین تکلیف می‌شد. هر کسی نباید این قابلیت را داشته باشد که بتواند برای این جایگاه ثبت‌نام کند. به نظرم بخشی از این محدودیت‌ها، را همه نظام‌های انتخاباتی دموکراتیک دنیا پذیرفته‌اند».

بحث دوم این بود که قانون اساسی یکسری معیارهایی گذاشته که خیلی کلی است؛ مثل رجال سیاسی، رجال مذهبی، مدیر و مدبر. احراز این مشخصه‌ها به‌موجب قانون اساسی با شورای نگهبان است. این موضوع باعث شد مقام معظم رهبری (مدظله) در سیاست‌های کلی انتخابات که در سال ۱۳۹۵ ابلاغ کردند، در بند ۵-۱۰ تعریف و اعلام معیارها و شرایط لازم برای تشخیص رجل سیاسی مذهبی و مدیر و مدبر بودن نامزدهای ریاست جمهوری را به عهده شورای نگهبان گذاشتند و دوباره بر تصریح قانون اساسی تأکید

» برای نظام هیچ وهنی بالاتر از این نیست که حق انتخاب شهروندان را محدود سازد. یک نظام باید افتخار کند که بگوید در وزارت کشور من باز است، برای هر کسی که فکر می‌کند می‌تواند رئیس‌جمهور ایران باشد، بیاید اینجا ثبت‌نام کند. اینکه مشکل اصلی را ثبت‌نام آن افراد بدانید، نعل وارونه زدن است؛ یعنی مشکل کشور را که اعمال سلیقه‌های شورای نگهبان است فراموش کرده، نگران این باشد که چرا یک نفر با کلاه شاپو به وزارت کشور آمده است!

تشخیص بدهیم چه کسی تأیید یا رد می‌شود. به نظرم قسمتی از این محدودیت‌ها بر عهده نظام قانون‌گذاری و قوه مقننه و نظام سیاسی است که باید ورود کند و محدودیت‌ها را تعیین نماید.

دکتر مختاری: برای نظام هیچ وهنی بالاتر از این نیست که حق انتخاب شهروندان را محدود سازد. یک نظام باید افتخار کند که بگوید در وزارت کشور من باز است، برای هر کسی که فکر می‌کند می‌تواند رئیس‌جمهور ایران باشد، بیاید اینجا ثبت‌نام کند. اینکه مشکل اصلی را ثبت‌نام آن افراد بدانید، نعل وارونه زدن است؛ یعنی مشکل کشور را که اعمال سلیقه‌های شورای نگهبان است فراموش کرده، نگران این باشد که چرا یک نفر با کلاه شاپو به وزارت کشور آمده است!

اینکه آقای دکتر مختاری می‌فرمایند شورای نگهبان اعمال سلیقه شخصی می‌کند، اتفاقاً من می‌خواهم بگویم که شورای نگهبان تا الآن بیشترین دفاع را از حقوق شهروندی کرده است؛ یعنی خدمتتان گفتم تاریخچه‌اش را و اینکه چند بار مجلس به‌عنوان قوه ورود کرده و محدودیت‌هایی گذشته و این شورای نگهبان بوده که اتفاقاً در برابر مجلس ایستاده و زیر بار نرفته و چه بسا الآن هم شورای نگهبان زیر بار مصوبه مجلس نرود. این در قالب طرح پیشنهادی برخی نماینده‌ها ارائه شده

کردند. پیرو همین ابلاغ مقام معظم رهبری، شورای نگهبان در سال ۱۳۹۶ مصوبه‌ای را گذراند که طبق مصوبه همین معیارها را به نوعی تبیین و تصریح کرد. البته ایرادی که خیلی از حقوق‌دانان می‌گرفتند، این بود که خود این معیارها خیلی کلی هستند و باید تبیین شوند؛ یعنی محل ایراد جدی به شورای نگهبان، این بود که علی‌رغم تبیین این موارد همچنان معیارها کلی و کیفی‌اند. تقریباً تمام نظام‌های انتخاباتی دیگر به این جمع‌بندی رسیده‌اند که باید محدودیت‌هایی را برای ورود افرادی که می‌خواهند خود را در معرض یک منصب حاکمیتی قرار دهند تعیین کنند. این محدودیت را همان‌طور که عرض کردم در قانون انتخابات مجلس، خبرگان، شوراها و ریاست‌جمهور داریم؛ یعنی همین الآن هم باید بپذیریم یکسری محدودیت‌هایی وجود دارد. در سوی دیگر قضیه ببینیم وقتی اجازه می‌دهیم بیایند ثبت‌نام کنند، چه اتفاقی می‌افتد؟ آیا برای افرادی که اصلاً صلاحیت ابتدایی و اولیه را ندارند، از بحث‌های تحصیلی تا مباحث دیگری مانند آنکه فرد مجرم امنیتی یا اقتصادی بوده است، باید این فضا را باز بگذاریم که بیایند و ثبت‌نام کنند و بعد هزینه این را روی دوش حاکمیت بیندازیم و بعد بگوییم افراد آزاد بودند و این ما هستیم که باید